

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Martia și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peti 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Raportul de drept dintre biserică și stat

de juriconsultul consistorial IOAN FREDA

II

Dreptul de supremă inspecțiune și control se poate exercita în deosebite feluri. Ungurii spre pildă îl exercitau față de unele confesiuni astfel că trimiteau comisari generali la toate adunările și întrunirile lor și pe deasupra mai pretindeau ca toate concluzile și hotărârile aduse să se susțină guvernului spre aprobare. Față de alte confesiuni exercitau dreptul de inspecțiune și control numai prin trimiteră de comisari la adunările corporațiilor lor reprezentative și legiuitoare. Față de confesiunea noastră — mirabile dictu — n'a folosit guvernul unguresc, de regulă, dreptul său de control altfel, decât cerând rapoarte și deslușiri în chestii de tot însemnat sau unde i se înaintau arătări sau plânsuri. — Și deși în patenta împăratească din 28 Mai 1869 prin care s'a întărit și introdus Statutul org. șugunian, în alineatul al doilea se zice: că normele în congrese statorite au să fie aprobate de monarh, nici unul dintre concluzile congreselor noastre, afară de acelea prin care s'a statuit statutul însuși, n'au fost și nici nu s'a cerut să fie susținute spre aprobare.

Și chiar în cauze particulare unde credincioșii renitenți, au cerat să afle scut la guvern în contra dispozițiilor organelor noastre bisericești, guvernul un-

guresc deși a cerut susținerea actelor și le-a studiat, s'a mărginit totdeauna pe lângă a cerceta dacă formele de procedură sânt îndeplinite, nici când însă nu s'a ingerat și n'a dispus în fondul chestiunii. — Căci dacă biserica are odată autonomia sa, fie chiar și limitată, principiul de autonomie pretinde că dispozițiile ei, în fondul lor, să nu să altereze și astfel corecturi pot avea loc numai în chestii de formă. — Căci dacă organele statului ar voi să-și însușească dreptul de a dispune în cauze bisericești și în fond, atunci n'ar mai fi vorba de autonomie, supremă inspecțiune și control; ci de o supunere a bisericii sub administrația statului, cu care nici când n'am putea fi înțelegși!

În ce privește forma sau modalitatea cum să se exercite suprema inspecțiune și controlul statului? cea mai potrivită și mai puțin genantă pentru biserică ar fi modalitatea cererii de rapoarte în scris și chiar și susținerea actelor în cauze mai grave și afaceri particulare. Pe când trimiteră de comisari în adunările credincioșilor și pretensiunea ca concluzile aduse să se susțină spre aprobare, nu se prea potrivește într'un stat constituțional și față de o biserică autonomă.

Concepțiunea autonomiei aduce mai departe cu sine, ca ajutorul pe care statul e negreșit dator să-l dea bisericii, pentru serviciile ce i le face să îl dea bisericii într'o sumă integrală, ca biserica însăși să dispună asupra lui după plac.

Tot asemenea aparține concepției de autonomie, ca biserica să poată dispune

liber în sfera ei de activitate, asupra credincioșilor săi, iar statul să-i dea bisericii posibilitatea de a-și și executa, în caz de nevoie, hotărârile și dispozițiile sale cu ajutorul organelor statului.

Astfel guvernul maghiar pentru noi străin, încasa la cerere impositele bisericești cu ale statului împreună, pe cale administrativă.

Tot asemenea executau organele administrative de stat la cerere, sentințele și dispozițiile organelor noastre bisericești.

Ei bine, oare cecea putea face un guvern străin pentru noi, guvernul român, de un sânge și de o lege cu noi, să nu poată face?!

De aceea nu putem pricepe tendința și înțelesul art. 15 din proiectul guvernului de cuprinsul că:

«Hotărârile instanțelor bisericești se vor executa prin organele bisericești. În caz de nesupunere se va recurge la intervenția ministerului de culte. Aceste hotărâri nu vor fi executorii decât dacă cuprind pedepse disciplinare de ordin curat bisericesc».

Va se zică, dacă un episcop — de pildă — defraudează averea bisericii lui încredințată, atunci biserica să nu poată face altceva decât să-l pue sub anatema, până ce va restitui paralele defraudate, — sau apoi să-l arete dlui ministru de culte, ca El să dispue, cum va crede asupra lui...

Ciudată autonomie aceasta!

FOIȘOARA

Militarism confesional

de G. Bogdan-Duică

Unirea dela Blaj a crezut că Styx-ul ei poate vorbi despre mine sever și nedrept și înșositor. Eu îi trimet cuvânt, că este primejdios a lua astfel de tonuri, deoarece eu nu sânt om să las bătă cecea încep..

Subversiv — eu?

Iezuit ortodox — eu?

Dar, dacă-i așa, fiindcă acum țin să le dau Unirea ișilor o dovadă că eu citesc cu ochi buni ce scriu militarii ei confesionali, voi face o analiză a scrierii pe care Dr. Alexandru Nicolescu, episcopul Lugojului, a distribuit-o în cameră și senat, pentruca lumea politică să văză ce cugetă, ce vrea — ce *not* nu admitem..

Darea de seamă o fac, fiindcă pe mine de aceea mă plătește statul românesc, să urmăresc și (cât pot) să dezvolt literatura bună românească — ocupație de predilecție și de pe

când statul nu mă plătia, din copilărie; nu o fac pentru a îndemna la citirea lucrării, adică la pierdere de vreme..

Din trecutul bisericii răsăritene cu reflexii la timpul de față — este titlul. Locul de apariție: Lugej; reproducerea oprită (Avis revistei... ortodoxei) Anul 1925.

Trecut cu reflexii la timpul de față înseamnă — tendință. Trecutul se explică prin mai mult decât trecutul său. Ear dacă *supraviețuiri* sânt — și acelea se cercetează *causal*, din toate cauzele lor. De așa metode bune cărticica de față se dispensează. Se zăresc, în ea, mișcări; dar nu se vede complexul fond, care le a produs. Deci avem a face cu o carte nematură, adică: gândită fără nici o metodă istorică.

În schimb se afirmă un spirit credincios și ne place; fanatic — și nu ne poate plăcea; temerar — și nu ne poate plăcea chiar de loc.

Temeritatea ne invită la unire. Iacășă (la pagina 70):

«Nu pot să nu amintesc aci o obiecțiune, ce se aude îel-colo din partea contrarilor Unirii. Ei zic, că Unirea și-a avut rostul său în trecut, astăzi însă nu mai are nici un înțeles. Tâmpită obiecțiune! Înainte de toate,

Unirea e omagiu conștiințelor noastre, ce-l datorăm dreptei credințe creștine. De aceea sântem catolici, ca să fim membri ai adevăratei biserici a Domnului Iisus. Pe lângă aceea, biserica aceasta are atâtea idealuri legate de viața individului, a familiei, a națiunii noastre și a societății omenești întregi, cari prin o altă grupare religioasă nu se vor realiza niciodată. Nici lozinca «unica orientare» nu ne ademeneste, pentrucă — schisma nu e orientare. Și ohi cât de bine ar fi, dacă ar veni la Unire frații noștri români din Sârbia, Bulgaria, Grecia și din toate părțile! Prin aceasta s'ar mântui de pieirea sigură, ce-ășteptă, căci sânt prigonii până la moarte de violențelor stăpâni».

Propun P. S. Episcop să plece D-Sa însuși în: Sârbia, Bulgaria, și Grecia, să stea de vorbă cu: Pașici, Tancov și Mihalacopol, și să le propue D-Sa catolicizarea românilor; iar apoi să ne spue și nouă ce a obținut!

Până vom auzi buna vestire, să ne dee voie a spune ortodoxiei de acasă, că, după P. S. Episcop dela Lugej:

1. Sânt «tâmpiti» (!) toți cei care cred că unirea cu Roma acum nu mai are rost;

2. Că catolicismul are «idealuri legate de viața individului, a familiei, a națiunii noastre»;

3. Că astfel de idealuri «prin o altă grupare religioasă nu se vor realiza niciodată»; și, deci,

Patriarhatul bisericii ortodoxe române

Cu ocazia proclamării patriarhatului bisericii noastre, în sedința solemnă a Sfântului Sinod din 4 I. c., al *Al. Lapedatu*, ministrul cultelor, a spus următoarele cuvinte:

Înalt Prea Sfințit și Prea Sfințit Părinți,

Acum că Sf. Sinod, cu unanimitate de sentimente și de voine, a hotărât ridicarea Scaunului mitropolitan al Ungro-Vlahiei la rangul de Scaun patriarhal și pe titularul său actual, pe I. P. Sf. mitropolit D. D. Dr. Miron Cristea în calitate sa de pîmat al României, Patriarh al bisericii ortodoxe române, permiteți-mi, ca ministru al cultelor, să vă arăt rațiunile de stat pentru care guvernul pe care-l reprezint va da, cu înaltă satisfacție, formă legală hotărârii Sf. Sinod, hotărâre care va rămănea, pentru cei viitori, negreșit, un moment istoric în dezvoltarea vieții bisericii noastre străbune.

Organizarea bisericii ortodoxe române stă în așa de strînsă legătură cu aceea a statului, că fazele dezvoltării acestuia sînt și ale celeia.

Întemeierea Țării Românești și asigurarea independenței sale sub Alexandru Basarab a dus cu sine organizarea Mitropoliei Ungro-Vlahiei (1359) după cum, la fel, întemeierea Moldovei și asigurarea independenței sale sub Alexandru cel Bun a dus cu sine organizarea Mitropoliei Moldavei și Sucevei (1401).

Aceste organizații mitropolitane, în dependența ierarhică de Patriarhia ecumenică a Constantinopolului, au durat atât cât au durat formațiunile politice ce le-au dat naștere. Căci unirea principatelor (1859) și unificarea vieții lor publice (1862) au provocat necesitatea unei noi organizări a bisericii naționale, în raport cu situația politică, considerabil crescută a României moderne.

Pentru satisfacerea acestei necesități, autorii constituției dela 1866 au ținut să înscrie în art. 21 al operei lor, ca principii ale viitoare organizării bisericești: neatrănarea ierarhică a bisericii române de orice ierarhie străină și conducerea ei sinodală.

Și, în adevăr, cu consolidarea unității sub domnia principelui Carol, se institui, la 1872, Sf. Sinod, în relații cu Patriarhia ecumenică și cu celelalte biserici ortodoxe numai ce privește unitatea dogmelor și canoanelor, și se declară scaunul mitropolitan al Ungro-Vlahiei — ca cel mai vechi, rezident în capitala țării și deținător încă dela înființarea sa, de atribuțiuni patriarhale («Exarh al Păiurilor») — de primat al României, iar după războiul independenței (1877—78) și proclamarea regatului (1881), se decretă și obțin, la 1885, autocefalia bisericii ortodoxe române.

Așa dar, în timp ce România modernă își câștigă prin război și-și afirmă prin realitate desăvârșita sa suveranitate națională, biserica ei devenea autocefală și sinodală, adică conducă-

toare, prin soborul arhierilor săi, a rostriilor sale spirituale.

Organizațiunea, aceasta autocefală și sinodală, cu un mitropolit primat în frunte, a bisericii ortodoxe de dincoace de munți a durat asemenea cât a durat și alcătuirea politică ce i-a dat naștere — vechiul regat. Căci constituirea actualului stat român, al unității naționale, a impus și el necesitatea reorganizării bisericii noastre în raport cu noua lui alcătuire și însemnătate politică.

Ca și la 1866, autorii constituției din 1923 au ținut să înscrie în pactul lor (art. 22) principiile acestei reorganizări și anume: menținând bisericii noastre poziția din afară, față de celelalte biserici ortodoxe (autocefală), au determinat situația ei înăuntru, față de celelalte Culte (dominantă) și i-au acordat — pe lângă conducerea sinodală în privința afacerilor spirituale — dreptul de administrare, prin organe proprii, alcătuite din mireni și clerici, pentru afacerile sale bisericești, culturale, fundamentale și epitropicești, cu obligația ca modalitățile acestei conduceri și administrări să fie unitare pentru întreaga biserică.

Înăuntrul acestor principii s'a întocmit proiectul legii de organizare a bisericii ortodoxe române și statutul de aplicare a legii, statut alcătuit de biserică și privind amănuntele după care aceasta are a-și conduce și administrația în viitor, prin anumite corporațiuni reprezentative și organe executive, chestiunile spirituale și mirenești.

Ceea ce a rămas a se face prin legea de față e a se determina rangul ce se cuvine să aibă, în viața bisericească și a statului, capul ierarhic al bisericii ortodoxe române, mitropolitul Ungro-Vlahiei, într-un cât calitate sa de pîmat acum de primat al României nu mai corespunde nici situației actuale a bisericii noastre și nici tradițiilor de organizare din bisericile ortodoxe.

În adevăr, biserica ortodoxă română se compune azi din 4 Mitropolii și 0 Arhiepiscopie cu 13 eparhii sufragane. Căci prin unirea din 1918 celor două organizații mitropolitane din țara cea veche, li s'au adăugat alte trei: 1. Mitropolia fostă odinioară a românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania, acum a Ardealului, Bănătuului, Crișanei și Maramureșului, mitropolie asupra căreia avea drept de jurisdicțiune bisericească, încă dela fondarea scaunului său, mitropolitul Ungro-Vlahiei, ca exarh al Păiurilor; 2. Mitropolia Bucovinei și 3. Arhiepiscopia Basarabiei, acum numai a Chișinăului, cari, deși desfăcute din vechia Mitropolie a Moldovei și Sucevei, se găsesc, prin natura condițiilor în care s'au născut și s'au dezvoltat, în situații de drept și de fapt, pe care trebuie să le acceptăm și să le recunoaștem.

Cu excepția arhiepiscopiei Basarabiei, care făcea parte din biserica rusească, cele două mitropolii mai sus amintite, cea a Ardealului și aceea a Bucovinei, au intrat în unitatea română

ca biserici autocefale. Reunirea lor într-o singură organizațiune bisericească, de caracter național, dă acestei organizații o importanță deosebită ce trebuie învederată și în noua ordine ierarhică a bisericii ortodoxe române, altfel de cât până acum.

Căci dacă la 1872 s'a putut concepe între cele două scaune mitropolitane, întrunit în sinod comun, un simplu raport de înălțătate a unuiu față de celalalt, e pentru că Mitropoliile ce reprezentau se găseau, în ce privește originea, dezvoltarea istorică, rolul și importanța lor, pe picior de egalitate ex aequo, și pentru că în starea de atunci a statului român și bisericii sale, titlul de Patriarh era desigur necorespunzător și prematur, așa că a trebuit să se recurgă la un titlu împrumutat din ierarhia bisericii romano-catolice, titlu ce nu există în tradiția bisericii Răsăritului și constituie, negreșit, un unicum în organizațiunea acestuia.

A'tfel se înfățișază însă lucrurile azi, după o jumătate de veac. Capul ierarhic al bisericii ortodoxe române, mitropolitul Ungro-Vlahiei, are sub autoritatea sa morală, ca președinte al Sf. Sinod, trei mitropolii cu individualitate istorică bine determinată și 0 Arhiepiscopie de însemnătate unei adevărate mitropolii. În această situație el nu mai poate fi decât ceea ce reclamă importanța excepțională a faptului acestuia și istoria celorlalte biserici ortodoxe cu organizațiune națională: patriarh al bisericii ortodoxe române.

Și întrucât nici sub raport istoric și nici sub raport canonic nu se poate invoca vre-un impediment serios împotriva unei asemenea înălțări în rang a capului bisericii noastre naționale, aceasta, biserica, în puterea autocefalității sale, și statul, în virtutea suveranității sale, sînt de acord a aprecia că ridicarea arhiepiscopului și Mitropolitului Ungro-Vlahiei, în calitate sa de primat al României, la rangul de patriarh al bisericii ortodoxe române, e o necesitate a noii organizații bisericești, reclamată de situația bisericii noastre înăuntrul statului român și de situația acestuia între celelalte state ortodoxe, ca unul ce are, cu excepția Rusiei, cel mai mare număr de credincioși ortodocși.

Faptul e așa de firesc și în logica evoluției istorice a vieții noastre bisericești, că s'a impus, simultan, conducătorilor bisericii și al statului și e privit de toți ca o necesitate de ordin național.

De altfel instituirea patriarhatului în biserica ortodoxă română nu schimbă în nimic constituțiunea organică a acestei biserici, precum, la timpul său, instituirea Primatului României nu a schimbat nimic în constituțiunea organică a bisericii noastre de atunci. Atribuțiile patriarhale, acordate de sfintele canoane și de legile țării, nu sînt și nici nu pot fi de natură a altera caracterul actual al vieții noastre bisericești și nici a încălca drepturile și prerogativele, canoanice și legale, ale episcopatului român.

4. Piereia sigură-i așteaptă pe ceice nu vor trece la unire!

Ceice țin la forma ortodoxă a bisericii și-și însemnează bine cuvântul lugoienesc că, *prin înșaiși forma aceasta*, sînt înstrăinați de ideale personale, familiare, naționale, general-umane! Atacă eroic P. S. Episcop din Lugoj... Neagă în complet, tot: Sărăcii de noi...

P. S. Episcop atacă apoi, în special, *naționalismul* bisericii ortodoxe. Atacă și nu prea; căci știe că aceasta este o chestiune foarte delicată la care țin și unii — uniți. D Sa zice (pg. 79):

«Bisericile autocefale susțin sus și tare, că sînt naționale. În înțelesul adevărat al cuvântului toate bisericile sînt naționale, pentru că toate stau în serviciul națiunilor, al căror fil sunt membrii lor. Și cu cât o biserică întrupează în sine mai perfect idealul Evangheliei, cu atât e mai națională, căci, cu atât mai salutare sînt efectele activității ei în mijlocul respectivei națiuni. De aceea patriotismul catolicilor e cunoscut și recunoscut în toată lumea. A învoia însă cu «stăruință» numirea de biserică națională însemnă a micșora ideea dumnezeiască a bisericii unice. Dacă biserica lui Iisus ar fi națională în sens restrictiv, cum par a o înțelege orientalii moderni, ea n'ar mai fi aceea mare instituție divină menită a lumina și a mîntui lumea întreagă. O altă biserică «națională» poate fi cel mult un mijloc de izbăvire al unei națiuni față de celelalte. De fapt bisericile orientale s'au izolat de restul lumii: dar nici nu vor aduce niciodată lumea la credința lor; s'au izolat și unele față

de altele: dar prin aceasta nu se propagă concordia între națiuni, ceea ce e un mare rău».

Ce este «național în sens restrictiv»? Și ce este național, ca să fie mai puțin național decât «în sens restrictiv»? cerem o determinare logică!

Cu alte vorbe: Cît naționalism permite bisericii — oricărei biserici — P. S. Episcop dela Lugoj? Am dori să fim informați foarte precis...

Și «a învoia cu stăruință» numirea de biserică națională — pentru ce ar fi oare egal cu «a micșora ideea dumnezeiască a bisericii unice»? Nu înțeleg; și doresc și aici lămuriri... despre: de unde a aflat P. S. Episcop că Dumnezeu dușmănește — naționalismul?

Ba, poate tot înțeleg: Ca să poți duce spre Roma o biserică ce vrea să fie națională, trebuie să-i dai ceva din creștina naționalistă; să-i mai adormi odată îndărătnicia națională, pentru ca un alt... Atanasie să-i plece cerbicea. Acesta este înțelesul. Pentru că numai din această tendință se explică de ce P. S. Ep. combate energic și *autocefalia bisericii românești*. Autocefalia este tema la care Dsa revine mai des. Și anume: Vorbindu-se despre soborul dela Constantinopol (a. 381) se arată (p. 15—17) că al 3-lea canon a «născut» puterea patriarhală la constantinopolitan și a creșt pe mai târziu biserici autocefale, după

națiuni și țări»; mai la vale se insistă că la Calcedon canonul 28 a mai lărgit pe 3-ul constantinopolitan; și (p. 76) că a fost «un principiu fals» principul care a dus la autocefalie. Cu alte vorbe: *Se declară falșă baza pe care stă astăzi, fundamental, biserica statului român!*

Dacă eu m'aș afla în parlament, aș întreba pe dl ministru al cultelor despre felul cum apreciază curajul unui ep. greco-catolic în atacul său contra autocefaliei?

Prin urmare, dacă autocefalia este repudiabilă, nu rămâne de făcut altceva decât a ne uni cu Roma; și anume *fără condiții*. Domnul Dr. O. Ghibu, citat la p. 91 ca doritor de «a se apropia de frații noștri latini din apus», ar pune condiții; P. S. Ep. însă declară că «*Roma nu se poate uni cu nimeni în credință pe bază de compromis*» (p. 95)! Ori catolici deplin, ori — pierlea ne așteaptă!

Ce spun cetitorii ortodocși de aceste proclamații ale pierderii prin credința lor?

Apoi nu aveam eu dreptate să spun că un congres ortodox-politic are, pe lângă rolul frumos de-a creia curente, și rolul de a interzice *moralmente* (căci noi nu *putem* cere censură și procese de presă) a interzice energic atacuri de felul celui citat? Dacă vom ajunge până la congres, noi nu vom discuta dogme și canoane.

Asemenia instituirea aceasta nu va schimba raporturile de până acum ale bisericii ortodoxe române cu celelalte biserici homodoxe. A este raporturi vor rămâne aceleași — de unitate și solidaritate spirituală și dogmatică, pentru apărarea intereselor bisericești comune. Patriarhatul românesc poate da, cel mult, bisericii noastre naționale, ce privește viața ei internă, o autoritate și un prestigiu pe care le-au ajuns bisericele ortodoxe cu asemenea instituție ierarhică, iar aceasta nu poate fi decât spre binele și folosul ortodoxiei în general.

Dela sate

— Concert cu concursul studenților teologi dela Academia „Andreiană” —

Duminea de 1 Februar a. c. a fost pentru comuna Sebeș, protopresbiteratul Sebeșului, o zi de înaltă praznic sufletesc. Reuniunea femeilor pentru înfrumusețarea bisericii a organizat în această zi cu concursul unor tineri studenți teologi dela Academia „Andreiană”, a frumoasă serbare.

Des de dimineață locuitorii comunei se îndreptau, păcuri păcuri, în frumosul nostru port românesc, spre sf. biserică ortodoxă, care era scaldată de razele vesele ale soarelui.

La un moment dat studenții teologi apar în sf. biserică. Se începe celebrarea sf. liturghii. Răspunsurile liturgice duioase și mângâitoare, sânt executate cu adevărată artă, și o mare evlavie cuprinde pe toți cei prezenți.

Seara sus numiții domni au dat un concert în localul larg al școlii, care de astădată s'a dovedit de prea mic, fiindcă atât intelectuali, cât și popor din comunele din jur, și chiar din cele mai îndepărtate, au participat în număr mare.

Cântările din program, în perfectă armonie cu chemarea apostolească viitoare a acestor tineri, au dat prilej celor de față să gâste un concert cum rar ni se dă ocaziune. Cântările religioase au înălțat cu adevărat sufletele, iar cele eroice au făcut să vibreze în piepturi vitejii românului. Atât unele, cât și altele, au fost executate cu precizie deosebită, sub conducerea măriștră a studentului în teologie G. Zemora, fiul acestei comune. Profitul moral și cel material est considerabil.

Reuniunea femeilor exprimă, pe această cale, mulțumirile sale din studenți în teologie pentru sprijinul dat. *Marioara Zdrenghea, secretară.*

Greșeli de tipar. În poezia intitulată *Ad astra*, din foaia nr. 10, s'a strecurat două greșeli de tipar. Adecă: în loc de «amenințatoarele» să se citească: *amestecatoarele*, și în loc de «călca vei»: *cădea-vei*.

nici Calcedonul, nici Constantinopolul; nu vom perora contra zadarnice literaturi polemice ca a P. S. Ep. dela Lugoj, ci ne vom ocupa de ceea ce Dsa ne contestă esențial: puțința de-a alestui ideale și de a le urmări în viața individuală, în cea familială, în cea națională. *Not ne vom opri aici:* la marginile vieții culturale și geografice a națiunii. Lucescă Roma, departe, departe, cât poate; noi — oprim privirile la graniță, ne întorcem privirea spre *constința noastră*, ne-o cercetăm, încercăm a ne-o lămurii critic, a ne-o adaogea și plecăm înainte spre înțirirea practică a creștinismului atât de drag nației, atât de productiv și în formele ce i le-a dat marșul istoric al poporului român.

Eu, ce rost am aici? Revin la *Unirea*: Eu dau sfaturi cum se poate făuri o putere de *păstrare națională și de înălțare culturală* într-o biserică cu o menire limpezită prin devotament și obiectivitate critică. Iar dl *Styx* ducă-se la *Styx* și de-ne pace frățească...

La *Librăria Arhiepiscopului* din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dni Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 5 Lei

Conferența dlui Petre Grimm

Note caracteristice în literatura engleză

Duminea 8 Februar c. dl prof. Grimm dela universitatea din Cluj a ținut înaintea unui public numeros o conferință măiestră. Literatura engleză are mulți admiratori, prea puțini cunoșcători. E cea mai veche și mai bogată literatură. Din secolul al VII începe această literatură cu o pecetie specifică. De trei secole se păstrează pe culmi egale de glorie.

Nici italienii, nici francezii n'aveau o limbă proprie când englezii au poezie populară epică înfloritoare. Legende englezești făceau educația maselor și întrânsel englezești oglindeau în sușurile lor specifice. Un păstor slăvește pe Histo și pe apostolii săi, atribuindu-le însușiri vitejești. Regii lor învață limba latină și greacă și traduc cărțile sfinte. Creștinism nu e la englezi o transplantare de ceremonii exterioare, ci o înălțare a vieții în regiunile ei eterne și profunde de mister.

Biblia la englezi e îndrumătoare vieții în sensul cel mai propriu și nobil al cuvântului. E ca un pom, întâi mături, frunze, flori și fructe, — astfel înfățișază dezvoltarea organică a literaturii engleze: patriotică, religioasă, umanitară, iubitoare de natură, misionară. Unor englez rade de nepotriviri și îndreptează cu blândete.

Sentimental patriotismului l-au ridicat la rangul de dogmă literară englezi. Literatura lor e o nobilă apostolie creștină.

Mizeria din societate a găsit apărători cu condeiul, cari au urnit un întreg popor să pregătească cele mai umane așezăminte politice și sociale de azi.

Literatura umanitară n'a cuprins numai pe nevoiașii societății, ci și ființele din natură și însuși natura, locuința și dirilor lui Dumnezeu.

În toate acestea poezii și scriitorii englezi sânt pionieri fără de pereche.

Conferența a încadrat și traduceri proprii ale conferențiarului redând toată frumusețea originalului. Poeziile populare culese de Beda Venerabilul au fost atât de perfecte, încât nu-ți venea a crede că au trecut 12 veacuri dela alcătuirea lor. Spicurile din *Chaucer* păreau niște zugrăviri vii. Conferențiarul a dublat conferința cu lectură din poezii necunoscute, cari au simțit ce este eternul omenească și l-au redat în forme măiestre.

Din poezii mai aproape de vremile noastre ne-a citit, din *Barns*, genialul poet ăran, care n'a avut tinerete ci numai maturitate genială.

Oda către un șoarece și *Plănsul Copilului* de Elisaveta Browning au înduioșat publicul. *Sonetele portugheze* ale celei mai mari poete engleze exprimă dragostea divină a unei soții către bărbatul său.

Ca un vrăjitor, conferențiarul țara cu sine numeros auditor când spre culmi de înflorare, când spre ilaritate irezistibilă.

Suflet poetic, stăpân pe o vastă cultură pornită din cele mai bogate literaturi: engleză, franceză, germană, dl Grimm e o fală a universității și culturii noastre românești.

T. S.

INFORMAȚIUNI

M. S. Regele primind cu prilejul operațiunilor chirurgicale, la care a fost supus, căldura urât de însădătoare din toate unghiurile țării, a însărcinat pe dl președinte al Consiliului de ministri să exprime înaltele Sale mulțumiri: înaltului cîr, dlor reprezentanți ai națiunii, autorităților civile și militare, diferitelor asociațiuni, corporațiuni și comunități, comerțului și industriei, cât și tuturor persoanelor particulare, care prin adrese, telegrame și înscrisuri în registrele dela palat, s'au grăbit să-i manifeste sentimentele lor de iubire și devotament.

Osemintele lui Nic. Bălăescu. Se anunță din Roma că, în urma cercetărilor făcute la fața locului de autoritățile din Palermo, în prezența unui delegat al școlii românești de arheologie din Roma, s'a găsit groapa care adăpostește osemintele lui Nicolae Bălăescu. Din nefericire însă, a fost imposibilă identificarea osemintelor, căci este o groapă colectivă, în care, după obiceiul vremurilor, se îngropau, fără nici un fel de îmbrăcăminte, numeroase cadavre de oameni săraci sau de străini necunoscuți. Față de acea-

stă constatare, dl profesor Părvan, directorul școlii noastre din Roma, a propus guvernului să se ridice un cenotaf lângă groapa unde a fost înmormântat marele patriot și scriitor și să se așeze o placă de marmură cu o inscripție comemorativă pe zidurile casei din Palermo unde el a locuit.

O faptă vrednică de toată lauda. Părintele maior Ioan Dăncilă, protopop militar în Sibiu, a dăruit Ministerului de război 1000 de exemplare din lucrarea sa «Om și caracter» pentru a fi împărțite trupelor de Basarabia. Cunoșc cartea Păr. Dăncilă. E scrisă frumos și cu un avânt inspirat din neajmăritul idealism național din care P. C. Sa își hrănește și înfrățește statornic lucrarea de duhovnic și îndrumător al scumpulor noștri ostași.

Opera educativă pe care Păr. Dăncilă o săvârșește la Școala militară și în regimentele din Sibiu ne este în de ajuns cunoscută, — am dori însă ca ea să găsească imitatori și prețuitori și alina.

Înregistrăm cu plăcere generoasă și patriotică sa faptă, li aducem și pe această cale viliile noastre mulțumiri pentru gândul cel bun cu care a venit în sprijin la luminarea și entuziasmarea trupelor noastre de veghe dela hotarul Nistrului. *Dr. Gr. Cr.*

Societatea română de înmormântare din Sibiu a plătit în lunar a. c. ajutoarele de înmormântare după următorii membri decedați: Rozalia Balog n. Biró (înscrisă în secția I) 500 Lei, George Nicoră din Jina (secția I și III) 1232 Lei, Maria Bogorin n. Tabrea (secția I) 500 Lei, Marina Tincu (secția I) 344 Lei, Iudita Secula n. Truța (secția I—IV) 3890 Lei și Nicolae Rotar (secția I—IV) 3760 Lei. Suma ajutoarelor de înmormântare plătite în lunar 1925 este de: 10.226 Lei. — Înscriseri se pot face în fiecare zi la casieria societății (Consistorul arhiepiscopesc, etaj, spre Catedrală). *Directorul.*

Cerțare obligatorie. Ministrul ocrotirilor sociale al Ungariei, Vassa, a declarat în adunarea națională, că va prezenta în curând proiectul de lege prin care se va introduce în mod obligatoriu cercetarea medicală înainte de încheierea căsătoriei.

Vară ploioasă? Un profesor din Berlin face — într-o revistă de acolo — următoarele observații meteorologice: După earna domoală de acum, vor urma ploi din belșug în vara anului 1925. Deși se ivesc excepții, cu toate acestea — după observațiile făcute în șirul anilor — iernile domoale sânt urmate de veri ploioase. În anii 1733/34 și 1881/82 a nins foarte puțin, iar în verile lor a plouat din greu.

ȘTIRI LOCALE

Conferință. Dl Ioan V. Pătrășcanu, profesor la liceul Gh. Lazăr, a ținut o conferință despre «Infrățirea suflătescă». Duminea, 8 Februar a. c. în biserica Mărenilor de peste Tâbin. În introducerea a arătat nevoia omului de a se aduna și de a-și spune necazurile fie lui însuși, fie unei ființe superioare, dumnezeirii. În desvoltare și-a tratat subiectul arătând că omul are nevoie de stabilirea unui echilibru armonic între diferitele stări sufletești pe care le are pentru a putea fi mulțumit, fericit mai ales. De aici, din această mulțumire, reiese și mulțumirea față de cei din jurul nostru. Omul sănătos trupește și sufletește iubește orice; cel bolnav se urește și pe sine. Cum se poate ajunge la stabilirea acestui echilibru armonic? Prin îngrijirea corpului și sufletului. Un corp sănătos este condus de o minte clară și luminată. Sufletul are nevoie de educație, de ocupațiune. De aceea el trebuie să muncească, să iubească, să sufere și să creadă. Acestea sânt izvorul tuturor dispozițiunilor bune sufletești. Omul devine sociabil, omul caută societatea, o dorește și se înfrățește cu ea. Expunerea s'a făcut potrivit ascultărilor.

Mare concert. În beneficiul Societății Ocrotirea orfanilor de război se va da în sala dela Unicum, Marți, în 17 Februar a. c., un concert cu program bogat. Va cânta dna Tantiș căp. Baota arii din opere și cântece din popor; acompaniază la pian dna Mitzi Klein-Hientz. La concert își va da concursul și violonistul dl Eliad. Începutul la ora 8 seara. Publicul sibian este invitat a lua parte în număr cât mai mare.

Conferențele desp. Sibiu și ale «Asoc. prof. sec. rom.» secția Sibiu, — câte s'au ținut până acum în legătură cu «*Extensia universitară*» din Cluj — au satisfăcut pe deplin publicul sibian

Dovadă sîlle todeauna pline și publicat atent. După dl. I. D. Ștefănescu, care este o persoană cunoscută și iubită la noi, a vorbit, ca primul în numele «Extensiunii unversitare» chiar președintele ei, dl. prof. de sociologie la universitatea din Cluj, Virgil I. Barbat. Publicul a bînat auzul pentru înalta oară și a fost că se poate de mulțumit; dl. Barbat a știut să se adapteze mentalității publicului din sală, și teoria cea mai seacă ne a expus o într-o formă plastică, acceptabilă, încât aud torul a rămas satisfăcut. Dl. Dr. I. Lupaș și dl. G. Bogdan-Duică sînt personalități cunoscute la noi de multă vreme, încât n'a fost mirare că au avut săli pline, — sală plină a avut și al patrulea trimis din Cluj, dl. prof. de limba și literatura engleză, P. Grimm. Așteptăm cu interes și pe ceilalți trimiși din Cluj.

Liga chirișilor din Sibiu are birou de informații în strada Regina Maria 43, unde în fiecare Miercuri, dela 6—7 seara se dau informații și consultații pentru chiriși. Membri noi se primesc acolo pentru plata unei taxe de înscriere de 5 lei, odată pentru todeauna. Cotizația de membru face lunar numai 2 lei. — Este foarte de dorit să se înscrie în această ligă cât mai numeroși chiriși.

Nr. 12076.

(12) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei Măgărel, protopresbiteratul Agniet, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sînt:

Cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoției dela stat, precum și 32 jûg. sesiune parohială.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, Consistoriului arhidiecezan de Alba Iulia și Sibiu, avînd totodată ca în termenul susîndicat în vre-o Duminică sau sîmbătoare să se prezinte în sf. biserică din numita parohie spre a celebra sfînta slujbă eventual a cînta și predica.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, în data 30 Decembrie 1924.

Consistoriu arhidiecezan.

Nr. 4/925

(11) 1—3

Concurs

În baza ord. consist. dela 30 Decembrie 1925 Nr. 11739 se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh din parohiile de mai jos, toate de clasa III-a:

1. Almașul mare Brădet, 2. Almașul mare, 3. Balbuc cu filia Cîrpeni, 4. Ceru-Bacălni, 5. Cib. 6. Folt (8 jûg. sesiune), 7. Homorod Suseni, 8. Mermzeu Valeni, cu filia Mermzeu Deal, 9. Nădăștia, 10. Porcurea și II. Sialui.

Venitele împreună cu aceste posturi sînt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariilor dela stat.

Reflecții își vor înainta rugărite instruite conform normelor în vigoare în termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, subsemnatului oficiu protopopesc, în care timp se pot prezenta pe lîngă prealabilă în cunoștință a protopopului spre a se face cunoștință poporului.

Geoagiu, la 15 Ianuar 1925.

Oficiu protopopesc ortodox român.

V. Goron,
protopop.

Nr. 177/1925

(10) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III. Hurez, tractul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sînt cele statore în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat și, după prealabilă în cunoștință a oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în vre-o

Duminică sau sîmbătoare pentru a cînta, ori a servi și predica.

Hurez, la 17 Ianuar 1925.

Oficiu protopopesc ortodox român, în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 171/925

(8) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a din Corbi, protopopiatul ortodox român al Avrigului, se publică a patra oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sînt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoției dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat în Avrig, (poșta Avrig, județul Sibiu) până la termenul susîndicat, avînd a se prezenta în vre-o Duminică sau sîmbătoare la sf. biserică spre a cînta, cuvînta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 29 Ianuar 1925.

Oficiu protopresbiterat ortodox român al Avrigului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Cîndea,
protopop.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

Ch. M. Sheldon:

Adevăratul Preot sau Ce-ar face Isus?

În românește de: I. Gr. Oprîșan.

Prețul: Lei 40—, plus spese de porto Lei 5—.

Preotul G. Petrov:

Pe urmele lui Hristos

traducere de: Episcopul Nicodem Munteanu

Prețul: Lei 45—, plus spese de porto Lei 5—.

„VOILEANA“

casă de economii, soc. pe acții în Voila

Convocare

P. T. Domnii acționari ai casei de economii «VOILEANA» societate pe acții în Voila se convoacă la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Voila la 5 Martie 1925 la oarele 2 p. m. în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1924.

2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere despre activitatea societății de pe anul 1924 și darea absolutului asupra gestiunii încheiată cu finea acestui an.

3. Propunerea direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat.

4. Alegerea direcțiunii pe un nou ciclu de 3 ani.

(13) 1—1

Direcțiunea.

P. T. Domnii acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală su a depune la casa societății acțiile lor până cel mult în 4 Martie a. c.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere drile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crud Lei 6—, broșat Lei 10— plus porto postal Lei 5—.

A apărut și se vinde în Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1925

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Trupul este ca carba... Pomenirea lui Avram Iancu (cu numeroase ilustrații). Calendarul îndepătat. Să-i cunoaștem! (po-cății). Întoarcere la biserică străbună. Icoane din biblie (Corabia lui Noe, Potopul, Turnul Babilon). Rugă (versuri). Darul crucii (povestire). Moartea Voevodului (versuri). Graba strică treaba. Lăsați-vă de beutură! Zece porunci pentru mame. Copil cu cornițe. În atențiunea cititorilor. Feurite: 1. Rostul pămîntului. 2. Ouă roșii. 3. Răspuns. — Olume. — Tărgurile. Anunțuri diferite.

Calendarul Bunului Creștin ere următoarele chipuri: Avram Iancu. Casa lui A. Iancu în Vidra de sus. Ne-poșii lui Avram Iancu. M. Sa Regele și I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae stînd de vorbă cu poporul. M. Sa Regina și A. S. R. Principele Carol părăsind biblioteca din Vidra. M. S. Regina intrînd în casa lui Avram Iancu. M. Sa Regina în Vidra de sus. M. Sa Regina în Cămpeni. Terasă în fața casei Iancului. Princ. Carol spre Găina. Înaintea locuinței regale din Cămpeni. Tărani așteaptă pe MM. LL. Preș. Asociațiunii V. Goldiș la Vidra. — Icoane din Biblie. — Biserici călătoare. Din mormîntul lui Tutankamon. Țigări care se beau. Bumbacul la noi. Un rege al grășilor.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea tărgurilor, întocmite după luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catheși și învățători, — și altă ediție fără Șematism.

Prețul: Ediția cu Șematism 32 Lei, — fără Șematism 12 Lei.

Plus porto postal Lei 5, și sînt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat